

Брюксел, 16 декември 2025 г.
(OR. en)

16923/25

DEVGEN 240
FIN 1566
ACP 138
RELEX 1702

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Постигане на напредък във взаимноизгодни партньорства чрез по-добро финансиране, равенство между половете, здравеопазване в световен мащаб и търговия
– Заключение на Съвета (15 декември 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно постигането на напредък във взаимноизгодни партньорства чрез по-добро финансиране, равенство между половете, здравеопазване в световен мащаб и търговия, одобрени от Съвета на неговото 4145-о заседание, проведено на 15 декември 2025 г.

Заключения на Съвета относно постигането на напредък във взаимноизгодни партньорства чрез по-добро финансиране, равенство между половете, здравеопазване в световен мащаб и търговия

(Без да се засягат преговорите по следващата многогодишна финансова рамка)

Финансиране на международни партньорства

1. Съветът отчита, че инвестирането в международни партньорства води до по-силна, по-безопасна, устойчива и по-глобално свързана Европа, както и че финансирането на международни партньорства продължава да стои в основата на глобалната програма и целите на външната политика на ЕС. Международните партньорства на ЕС подкрепят устойчивото икономическо, социално и екологично развитие в държавите партньори с основна цел изкореняване на бедността, допринасят за запазването на основания на правила световен ред и спомагат за отстояването на европейските интереси в съответствие със Стратегическата програма за просперираща и конкурентоспособна Европа за периода 2024 — 2029 г. Съветът подчертава, че ЕС е твърдо решен да остане надежден, воден от ценности и стабилен партньор в постигането на устойчиво развитие и в установяването на взаимноизгодни партньорства.
2. Съветът припомня ангажимента на ЕС и неговите държави членки за изпълнение на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните 17 ЦУР, целите на Парижкото споразумение и целите и задачите на глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин — Монреал и Пакта за бъдещето.
3. ЕС ще продължи да работи с държавите партньори за намиране на подходящи решения в краткосрочен и дългосрочен план чрез сътрудничество за развитие, включително чрез стратегията на ЕС за Global Gateway и възприетия в нея подход от 360 градуса. Изграждането на взаимноизгодни партньорства изисква широко и съдържателно сътрудничество чрез сътрудничество за развитие, търговия и инвестиции, както и политически диалог и диалог в областта на сигурността, като се признава, че държавите партньори носят основната отговорност за своето национално развитие. Необходимо е да се осигури и взаимно допълване с хуманитарната помощ в унисон с връзката между хуманитарните действия, развитието и мира. Следва да се разработят устойчиви подходи за по-голяма съгласуваност между политиката за развитие и миграционната политика в съответствие с правото на ЕС и международното право, включително чрез справяне с първопричините за незаконната миграция по устойчив начин.

4. За да се постигне напредък и като взема предвид резултатите от 4-ата международна конференция за финансиране на развитието в Севиля през юни — юли 2025 г., Съветът изтъква отново важната роля на финансирането за устойчиво развитие и ефективното използване на всички налични източници на финансиране — публични и частни, национални и международни — за преодоляване на недостига на финансиране. Съветът подчертава, че е важно да се работи за координирани публични и частни усилия и иновативни механизми за финансиране, като признава катализиращата роля на официалната помощ за развитие (ОПР) за мобилизирането на допълнителни ресурси чрез мобилизиране на вътрешни ресурси, смесено финансиране и устойчиви частни инвестиции. Съветът изтъква, че е важно да се подкрепят държавите партньори при създаването на фискалното пространство, необходимо за ускоряване на инвестициите, които подобряват живота на хората и създават достойни работни места, като същевременно се гарантира устойчивост на дълга, насърчават се привлекателни условия за инвестиции, мобилизира се частният сектор и се води борба с корупцията и незаконните финансови потоци.
5. Съветът призовава за ефективно осъществяване на реформата на международната финансова архитектура, включително многостранните банки за развитие, за да се мобилизира повече финансиране за постигане на ЦУР чрез една многостранна система, която е по-малко фрагментирана и по-ефективна, въздействаща и устойчива на настоящи и бъдещи предизвикателства и кризи.
6. Съветът изтъква, че външното финансиране на ЕС трябва да бъде подходящо за целта и да подкрепя глобалната роля на ЕС в един променящ се глобален контекст, белязан от несигурност, стратегическа и икономическа конкуренция, нестабилност, нарастващи равнища на конфликти и трайни кризи. То трябва да позволи на ЕС да засили геополитическото и геоикономическото си влияние, да следва обновен подход към международното сътрудничество, да се справи с глобалните предизвикателства и да допринесе за предоставянето на глобални обществени блага чрез утвърждаване на основани на ценности, взаимноизгодни партньорства. Освен това ЕС следва да продължи да играе жизненоважна роля в протичащия процес на реформи ООН-80 и да отстоява основания на правила международен ред, в чиято основа стои ООН. Освен това то трябва да гарантира, че ЕС адаптира предложението си към нуждите на държавите партньори, включително най-слаборазвитите държави, развиващите се малки островни държави и нестабилните държави, и работи по по-интегриран начин чрез подхода „Екип Европа“, като подчертава значението и ролята на делегациите на ЕС и способността на всяка държава членка да допринесе пълноценно за съвместното европейско предложение към държавите партньори.

Изпълнение на Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване

7. Съветът приветства първия доклад относно изпълнението на Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване и потвърждава отново водещата роля на ЕС и неговите държави членки за постигането на напредък в световното здравеопазване заедно с партньорите въз основа на солидарност, хуманност, справедливост, равенство между половете и отстояване на правата на човека за всички. В доклада се отчита, че болестите не познават граници и могат да окажат междусекторно въздействие. Поради това достъпът в световен мащаб до пълен набор от основни здравни услуги и надеждна здравна информация е от решаващо значение за здравната сигурност, благосъстоянието и социално-икономическата стабилност на Европа. Този ангажимент следва също така да се основава на подхода „Едно здраве“, като се отчита взаимовръзката между здравето на хората, животните и околната среда, както и признаването на нарастващото въздействие на изменението на климата върху здравето в световен мащаб.
8. Съветът изтъква стратегическото значение на Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване и нейните три основни приоритета, насочени към здравето и благосъстоянието, укрепването на здравните системи и всеобщото здравно осигуряване и борбата със заплахите за здравето, както и към осигуряването на равен достъп до качествени здравни услуги, включително сексуално и репродуктивно здраве и права, съгласно новия Европейски консенсус за развитие. Съветът приветства текущата работа по създаването на всеобхватна рамка за последващи действия, резултати и въздействие.
9. ЕС и неговите държави членки допринасят значително за подобряването на световното здравеопазване чрез действия и партньорства в различни сектори и на всички равнища. Това включва утвърждаване на всеобщия достъп до ваксини и лекарства, както и на достъпа до здравни технологии, при спазване на международните правила. Това включва и борба със заразните и незаразните болести, по-специално чрез съществено сътрудничество, в рамките на наличните възможности, със Световната здравна организация (СЗО) и други структури на ООН, включително Фонда на ООН за населението (ФНООН), Общата програма на ООН срещу ХИВ/СПИН (ЮНЕЙДС) и УНИЦЕФ, както и основни глобални инициативи и механизми в областта на здравеопазването като GAVI, Алианса за ваксини, Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария, Глобалната инициатива за ликвидиране на полиомиелита (GPEI), Unitaid, Международния институт за ваксини (IVI) и Фонда за борба с пандемии. Съветът изтъква, че е необходимо да продължи устойчивото финансиране в унисон със съответните процеси на преобразуване и приоритизиране, както и при по-голяма отчетност и прозрачност, по-добра подготвеност и използване на цифрови решения в областта на здравеопазването за укрепване на световните здравни системи.

10. Съветът призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да изпълняват Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване и да гарантират, че тя запазва своето място в променящата се обстановка в областта на световното здравеопазване и за здравната сигурност в световен мащаб. Това включва укрепване на колективното въздействие като глобален и регионален участник, включително чрез стратегията Global Gateway и инициативите по линия на „Екип Европа“, конструктивен принос към програмите за реформи на глобалната здравна архитектура, включително програмата от Лусака и процеса на промяна на приоритетите на СЗО, както и подчертаване на тясното сътрудничество между всички участници с цел повишаване на ефективността и стимулиране на полезните взаимодействия. Съветът остава загрижен относно значителното отрицателно въздействие върху здравната сигурност в световен мащаб и здравните резултати за някои от най-маргинализираните общности в света в резултат на драстичното намаляване на финансирането за здравеопазването в световен мащаб. В този контекст Съветът изтъква, че е важно да се гарантира, че ЕС се адаптира към новата среда, включително преразглеждане на приоритетите и пренасочване според необходимостта, като същевременно се полагат усилия за запазване на мерките за осигуряване на равенство в здравеопазването за най-нуждаещите се. Съветът потвърждава отново твърдия ангажимент на ЕС да работи с всички заинтересовани страни, включително СЗО, която е в основата на световната здравна архитектура, за придвижване на Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване и съвместен по-нататъшен напредък.

Оценка на Плана за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III

11. Съветът взема под внимание резултатите от независимата оценка на Плана за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III. В оценката се потвърждава стратегическото значение на GAP III, приет от Комисията и върховния представител на Европейския съюз и приветстван в заключенията на председателството, както и неговата роля за това да продължи да се повишава значително стратегическото значение на равенството между половете във външната дейност на ЕС. Тъй като равенството между половете и правата на жените и момичетата, включително тяхното сексуално и репродуктивно здраве и права (СРЗП), са изправени пред безпрецедентни равнища на противопоставяне в световен мащаб, Съветът потвърждава отново ангажимента си за постигане на напредък в световен мащаб по отношение на равенството между половете, овластяването на жените и СРЗП съгласно новия Европейски консенсус за развитие и в сътрудничество с правителствата партньори, гражданското общество и частния сектор.

12. ЕС продължава да е ангажиран с утвърждаването, защитата и реализирането на всички права на човека и с цялостното и ефективно изпълнение на Пекинската платформа за действие и на Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието (МКНР), както и с резултатите от съответните конференции за преглед и в този контекст продължава да е ангажиран със сексуалното и репродуктивното здраве и произтичащите от това права. Във връзка с това ЕС заявява отново ангажимента си да утвърждава, защитава и реализира правото на всеки човек да има пълен контрол и да решава свободно и отговорно въпросите, свързани с неговата сексуалност и сексуално и репродуктивно здраве, без дискриминация, принуда и насилие. ЕС подчертава също необходимостта от всеобщ достъп до качествена и финансово достъпна изчерпателна информация, образование, включително широкообхватно сексуално възпитание, и здравни услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве.
13. Съветът отчита факта, че се подготвя четвърти план за действие относно равенството между половете (GAP IV) [от Комисията и върховния представител на Европейския съюз]. GAP IV следва да демонстрира трайна ангажираност и лидерство, като определи конкретни цели. GAP IV следва да продължи да насърчава равенството между половете и СРЗП съгласно новия Европейски консенсус за развитие, както и правата на всички жени и момичета и ЛГБТИ лица чрез трансформиращи подходи, насочени към първопричините за неравенството между половете, многобройните и пресичащи се форми на дискриминация и прилагането на подход, основан на правата на човека. GAP IV следва да допринесе за създаването на безопасна среда за жените правозащитници и ЛГБТИ лицата. GAP IV следва също така да продължи да се бори със стереотипите, свързани с пола, първопричините за неравенството между половете и дискриминацията срещу жените и момичетата, със специален акцент върху хората в най-неравностойно положение, включително хората с увреждания. В GAP IV следва да се припомни ангажиментът на ЕС да подкрепя равноправното, пълноценно, ефективно и съдържателно участие и лидерство на жените и младите хора в цялото им многообразие и във всички сфери и равнища на обществения и политическия живот съгласно Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 — 2027 г., укрепването на икономическите и социалните права на всички жени и момичета, изпълнението на Програмата за жените, мира и сигурността и премахването на всички форми на сексуално и основано на пола насилие. Всички тези ангажименти следва да продължат да бъдат отразявани в инструментите на ЕС за финансиране на външната дейност.

Годишен доклад относно целите на ЕС в областта на помощта за развитие

14. Съветът приветства годишния анализ на Комисията относно целите на помощта на ЕС за развитие и желае да докладва на Европейския съвет за следното:
- а) През 2024 г. на ЕС и неговите държави членки се падат 42 % от официалната помощ за развитие (ОПР) в световен мащаб¹, като по този начин те продължават да затвърждават водещата си роля в световната програма за устойчиво развитие като най-голям световен донор на ОПР.
 - б) Колективната ОПР от ЕС² представлява 0,50 % от брутният национален доход (БНД) на ЕС през 2024 г., което съответства на 88,7 милиарда евро. Това представлява намаление в сравнение с дела ѝ от 0,56 % от БНД на ЕС за 2023 г. (95,5 милиарда евро).
 - в) Колективната ОПР на ЕС за най-слаборазвитите държави³ представлява 0,12 % от БНД на ЕС през 2023 г., което съответства на 20 милиарда евро. Това представлява увеличение в сравнение с дела ѝ от 0,10 % от БНД на ЕС за 2022 г. (15,3 милиарда евро).
15. Съветът продължава да насърчава всички държави членки да работят за постигането на индивидуалните си цели, както и колективния ангажимент на ЕС за предоставяне на 0,7 % от БНД като ОПР⁴ и 0,20 % като ОПР за най-слаборазвитите държави до 2030 г. Освен това Съветът насърчава държавите членки да гарантират, че подходящ дял от тяхната ОПР, например 10 %, е предназначен за хуманитарни дейности въз основа на съществуващите хуманитарни нужди.

¹ Въз основа на предварителна информация за ОПР за 2024 г. от ОИСР-КПР. Общата ОПР се определя тук като включваща ОПР, предоставена колективно от ЕС и от всички останали донорски страни — членуващи и нечленуващи в КПР, които докладват пред ОИСР.

² Въз основа на предварителна информация за ОПР за 2024 г. от ОИСР-КПР. Колективната ОПР на ЕС се измерва на база еквивалент на безвъзмездна помощ и представлява сумата от ОПР от държавите — членки на ЕС, и дела на ОПР, предоставена от институциите на ЕС, която не се начислява на държавите членки или на донори извън ЕС, като например Обединеното кралство.

³ Въз основа на информация за ОПР за 2023 г. от ОИСР-КПР. Колективната ОПР на ЕС за най-слаборазвитите държави включва двустранната нетна ОПР на държавите — членки на ЕС, за най-слаборазвитите държави, условната многостранна ОПР за най-слаборазвитите държави и регионалната ОПР, за която е известно, че е от полза за най-слаборазвитите държави, както и регионалната ОПР на институциите на ЕС, за която е известно, че е от полза за най-слаборазвитите държави (без да се включва делът на Обединеното кралство).

⁴ Държавите членки, присъединили се към ЕС след 2002 г., се ангажираха да увеличат съотношението ОПР/БНД на 0,33 %.

16. Съветът потвърждава готовността на ЕС да допринася активно за оформянето на международна система за сътрудничество за развитие и хуманитарна система, която е напълно подготвена за справяне с днешните глобални предизвикателства. Във връзка с това Съветът призовава за международни партньорства, които използват ефективно всички източници на финансиране за устойчиво развитие, включително и отвъд ОПП, за да се оптимизира въздействието на ресурсите и да се подкрепи програмата за развитие на държавите партньори, включително най-слаборазвитите и нестабилните държави. Съветът подчертава важната роля на подобреното и по-систематично измерване на въздействието, както и на приобщаващото събиране на данни и прозрачното докладване относно всички официални източници на финансиране, включително ресурсите, мобилизирани от частния сектор, чрез отчетната система за кредиторите на ОИСП (по-специално ОПП), общата официална подкрепа за устойчиво развитие (TOSSD) или Инициативата за прозрачност на международната помощ (IATI).

Специален доклад на Европейската сметна палата относно помощта за търговията

17. Съветът приветства Специалния доклад № 17/2025 на Европейската сметна палата и поздравява Комисията за приемането на отправените от Сметната палата препоръки. Съветът като цяло е съгласен с отговорите на Комисията на констатациите и препоръките, включени в доклада на Сметната палата.
18. Помощта за търговията е важна част от финансирането за развитие и е в съответствие със стратегията за Global Gateway, включително чрез инвестиции в икономическа инфраструктура и развитие на производствения капацитет. ЕС и неговите държави членки продължават да бъдат най-големият донор на помощ за търговията в света, като през 2022 г. на тях се падат общо около 22,2 милиарда евро, което представлява 36 % от цялата помощ за търговията от двустранни и многостранни източници.
19. Съветът потвърждава, че ЕС ще запази ангажимента си да подкрепя държавите партньори в преодоляването на свързаните с търговията пречки, укрепването на техния капацитет за търговия и за договаряне и прилагане на международните търговски правила, подкрепата за процесите на регионална интеграция, както и изграждането на инфраструктурата, от която се нуждаят, за да се интегрират в международната търговска система. Освен това Съветът изтъква отново *ангажимента си да подкрепя създаването на благоприятна среда за търговия* и инвестиции за постигане на *напредък по взаимноизгодни партньорства и устойчиво развитие*, като отбелязва необходимостта от по-целенасочени усилия за най-слаборазвитите държави.